THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
NOV 1930
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATIONS

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער טעגלעך

אונזער טעלעפאָן נומערן זענען
6830
6831
פרינטער

אונזער אפיס איז אין 542 דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7424 | Thursday, October 30th, 1930 | יום ה׳, ח׳ חשון, פרשה לך לך, תרצ״א. | טאראנטא, דאָנערשטאג דער 30 טער אקטאבער, 1930. | PRICE THREE CENTS

ללאיד דזשארדזש וואַרפט אויף רעגירונג פאר איר צוריקשריט אין פאלעסטינע פאליסי

זאגט אז ארבייטער רעגירונג האט זיך שטארק אפגעגוגט פון דער פאליסי פון די פריערדיגע רעגירונגען. — פאספיעלד זאגט, אז רעגירונג האט אבסאלוט מיט קיין זאך נים פארבראכען געגען מאנדאט. — לאיד דזשארדזש ענטפערט אז צארן פונ׳ם וועלט־אידענטום איז דער בעסטער באווייז אז יא.

לאנדאן, אקט. 29.

דיזווייד ללאיד דזשארדזש, דער פיהרער פון דער ליבעראלער אפאזיציע אין דער בריטישער פארלאמענט, האט היינט אויפגעוואָרפען דער ארבייטער רעגירונג אין דער האוז אף קאמאנס, פאר איהר צוריקשריט פון דער באלפור דעקלאראציע, בעת עס איז פארגעקומען די דעבאטע איבער דער רעגירונג׳ס נייע שטעלונג צו פאלעסטינע.

ריידענדיג אין דעם ענטפער אויף דער טראָן־רעדע, האט ער געזאגט, אז עס איז פארגאר גאר א סך וואס דארף באייזיטיגט ווערען וועגען ענגלאנד׳ס לעצטער שטעלונג בנוגע איהר נייער פאליסי אויפ׳ן פאלעסטינער מאנדאט.

„דער פרעמיער האט געזאגט, אז די רעגירונג האט אויף קיין אופן זיך נים אפגעטרייסעלט פון דער פריהערדיגער פאליסי״, האט דער אלטער וועלשמען פארטגעזעצט. „אבער אויב עס וואלט ווירקליך געווען אזוי, איז עס דאָך זעהר מערקווירדיג וואס די אידען פון דער נאנצער וועלט דענקען אנדערש״.

לארד פאספיעלד, דער קאלאניאלער סעקרעטאר, וועלכער איז פארגאנטוואָרטליך פאר דעם „וויסען פאפיער״, האט דערקלערהט דער פארלאמענטארישער ארבייטער פארטיי, אז די רעגירונג האט אבסאלוט נים נעראט קיין כוח צו אפטרייסלען זיך פון די „פאליסיס״ וואס זענען נאכגעפאלגט געוואָרען פון די פריערדיגע רעגירונגען בנוגע פאלעסטינע.

לאיד דזשארדזש האט ווייטער אונטערשטראָכען אז די וואס זענען פארגאנטוואָרטליך פאר דער קאלאָניזאציע אין פאלעסטינע — סטענלי באלדווין, אויס־טין פשעמבערלין, לעאפאלד אמערי און אזא מאן ווי גענעראל סמוטס, האבען אויך אויסגעדריקט זייער מיינונג אז די רעגירונג האט זיך נאנץ שטארק אפגעקעהרט פון די פריערדיגע פאליסיס צו פאלעסטינע.

אין דער דעבאטע וועלכע איז געווען א גאנץ היציגע האבען זיך אויך באטייליגט פיעלע מיטגלידער פון דער ארבייטער פארטיי גופא, וועלכע האבען אויסגעדריקט זייער אפרדום און צארן נעגען דער רעגירונג פאר איהר נייער שטעלונג צו א אידישער ארץ־ישראל.

ארגענטינער אידען פראטעסטירען

בוענאס־איירעס, אקט. 29.

א גענעראלער קאמיטעט פארטרעטענדיג 250,000 אידען אין ארגענטינע, האט היינט אפגעשיקט אן אפיעל צו דער נאציאנער ליגע, פראטעסטירענדיג געגען ענגלאנד׳ס „וויסען פאפיער״ בנוגע פאלעסטינע. דער קאמיטעט האט אן דעם אפיעל עפענטליך באשולדיגט ענגלאנד, אז זי האט זיך אפגעטרייסעלט פון דער באלפור־דעקלאראציע.

אטטא קאהן וויל ניט ריידען וועגען ציוניזם

נין יארק, אקט. 29.

אטטא ה. קאהן, דער בארימטער אידישער באנקיר פון נין יארק, וועלכער האט זיך היינט צוריקגעקעהרט פון א לענגערער רייזע איבער אייראפע, האט זיך אנטזאגט צו ריידען וועגען דער נייגע שאפענדער סיטואציע אינ׳ם ציוניזם.

אידישע ארבייטער אין פוילען וועלען פעטיצירען צו ענגלאנד

וואַרשע, אקט. 29, (איטא).

לויט דעם באשלוס פון דער הסתדרות האט די פוילישע־פאלעסטינער ארבייטער־ליגע דערקלערהט די וואך פון דעם ערשטען ביז דעם צעהנטען נאוועמבער צו זאמלען אונטערשריפטען אויף א פעטיציע צו דער בריטישער רעגירונג, דער טעקסט פון דער פעטיציע וועט זיין אין העבריאיש, אידיש, פוילישן און ענגליש.

די וואַרשעווער מוניציפאליטעט האט באשלאסען צו א נאמען געבען די באַרחמטע דזשיקא נאם אויפ׳ן נאמען פון דר. זאמענהאף.

קאנסערוואטיוון ווילען ניט באלדווינ׳ען

לאנדאן, אקט. 29.

א חיבשע סענסאציע איז דא ענטשאנען ווען 44 פראמינענטע קאנסערוואטיוו פארלאמענט־מיטגלידער האבען גע׳חתמ׳עט א פעטיציע, פארערענדיג די רעזיגנאציע פון רייט האנ. סטענלי באלדווין, אלס פיהרער פון דער קאנסערוואטיוער אפאזיציע.

מאנגעם לייקענט באריכט אז ער איז צום גונסטען פאספיעלד׳ס ארץ ישראל פאליסי

אראבער וועלען ניט סטרייקען 2 טען נאוועמבער, ווען באלפור דעקלאראציע איז ארויסגעגעבען געוואָרען.

ירושלים, אקט. 29. (איטא).

דר. יהודה מאגנעס, דער דיען פונ׳ם העברייאישען אוניווערזיטעט האט אין א געשריבענעם סטייטמענט צום „איטא״־פארטרעטער דערקלערהט, אז דער באריכט וועגען דעם, דאס ער האט זיך געזעהן מיט׳ן האי־קאמישאנער סר טשענסעלאר, און אויך אז ער איז צום גונסטען פונ׳ם „וויסען פאפיער״, איז א פאלשער.

אהער זענען היינט אנגעקומען 350 אידישע אימיגראנטען צווישען וועלכע עס זענען פארען 150 חלוצים. זיי זענען אלע געקומען מיט דער שיף „סקיתיא״.

אלס אויסדרוק פון צופרידענהייט מיט דער נייער פאליסי פון דער ענגלישער רעגירונג בנוגע פאלעסטינע, האט זי אראביישע עקזעקוטיווע היינט באשלאסען נים צו סטרייקען דעם 2־טען נאוועמבער, דער טאג ווען די באלפור־דעקלאראציע איז ארויסגעגעבען געוואָרען, אזוי ווי זיי פלעגען זיך נוהג זיין אין די פריהערדיגע יאָרען.

לאנדאן, אקט. 29, (איטא).

די נאציאנאלע עקזעקוטיווע פון דער ארבייטער פארטיי האט לעצטען אויפנאך באטראכט די פאלעסטינע פראגע, און לויט ווי דער „איטא״־קאָרעספאנדענט האט אויסגעפונען, אין באשלאסען געוואָרען צו ווענדען זיך צום פרעזידענט מיט נעוויסע רעפאָרמען. א ספעציעלער קאמיטעט אונטער דער טשערמאנשיפ פון מר. סטענלי, דער ערשטער טשערמאן פון דער ארבייטער פארטיי, איז דערוועהלט געוואָרען, און עס איז פארגעדענט געוואָרען צו באטראכטען די מאטעריאלען וואס זענען צוגעשטעלט געוואָרען פון די פעולי־צייען און די רעזאלוציעס וואס זענען אנגענומען געוואָרען.

עס איז אויך באשלאסען געוואָרען, אז א שנעלע אקציע זאל גענומען ווערען באטראכטענדיג די אומצופרידענהייט מיט דער רעגירונג׳ס סטייטמענט וואס קזיפסטירט אין די ארבייטער ריען און צווישען די פארלאמענטס־מיטגלידער ווערט געהאלטען דאס האבען פארבייבט אין א פארבלוטיגע וועלט אין אראבישע לענדער.

טאראנטאר בראקערס פרינען א שווערע שטראף

ריכטער רושעפרי האט געסטערן באשטראפט די צוויי טאראנטאר בראקערס, א. וו. סי. סאלאוויי און הארוויי מילס, מיט א פערטעל מיליאן דאלאר אויף א קלאגע פון באנקען שווינדלעריי־ען אין זייערע טראנסאקציעס.

פון דער ראיינער שטראף איז מר. מילס אפגעקומען בלויז מיט פופציג טויזענט דאלאר, און מר. סאלאוויי האט באצאהלט פולע צוויי הונדערט טויזענט דאלאר.

ברוך צוקערמאן קומט זונטאג קייז טאראנטא צו באטייליגען זיך אינ׳ם פראטעסט־מיטינג

ביי דער ספעציעלער דזשאינט קאנפערענץ וואס איז געבטען אוועגס אפגעהאלטען געוואָרען צווישען די טאראנטאר פועלי־ציון, צייוניסטישען קאנסיל און די לעגאנערען, איז באשלאסען געוואָרען, אז זונטאג, 8 אוועגס, זאל אין מעסי האל אפגעהאלטען ווערען א גרויסע פראטעסט־פארזאמלונג פון די טאראנטאר אידען, גענען ענגלאנד׳ס לעצטען פארראט צום אידישען פאלק.

ברוך צוקערמאן וועט ספעציעל קומען צו אדרעסירען די פארזאמלונג, און אויסער איהם וועלען אויך ריידען א. רייזוויין, סעם פעהטאר, מ. פ., רבי סאקס, דזש. גלעס און אנדערע. מ. וויינסאל, העדאקטאר פון „דזשואיש סטענדערד״, וועט זיין פארזיצער. עס

אין אויך באשלאסען געוואָרען צו איינלאדען מיעאר וועמפ צו באטייליגען זיך אין דער פראטעסט־פארזאמלונג.

אין דער ספעציעלער ארבייטס־קאמיטע זענען אריין: דזש. גלעס, א. שאיז, מ. וויינסאל, ה. לאזארעסקא, ב. ווייז, דר. הורוויץ, מר. וואלערשטיין, מ. פרימאן, א. ראנזל, מתתיהו קרעמער און מרס. דונקעלמאן. אין דער פרעסע־קאמיטע זענען אריין ב. ווייז, דזש. גלעס און מ. קרעמער.

עס איז צו דערוואַרטען אז דער מע׳סי האל וועט היינטיגען זונטאג אוועגס זיין אויבערגעפאלט מיט טאראנטאר אר׳דען וועלכע וועלען קומען אויסדריקען זייער שארפען פראטעסט זענען ענגלאנד׳ס שענדליכער האנדלונג צום אידישען פאלק.

דער מיטינג וועט דערעפענט ווערען פונקט 8 אזייגער אוועגס.

רוסיש־כינעזישע פאר־האנדלונגען זענען אפגעבראכען

מאסקווע, אקט 29.

די פארהאנדלונגען וואס זענען ביז איצט געהאט אנגעפיהרט געוואָרען צווישען די רוסישע און כינעזישע דעלעגאציעס אלס רעזולטאט פון דעם פארראיזען־סכסוך איבער דער רוסיש־כינעזישער זישער אייזענבאהן, זענען היינט אפגעבראכען געוואָרען, און עס דראָהעט דאס ריבער ווידער די געפאהר פון א רוסיש־כינעזישער מלחמה.

די פאליציי אין פארטארטור פארבאפט קאמוניסטישע ליטעראטור

פארט־ארטור, אקט. 29.

די היגע פאליציי האט היינט געמאכט אן איבערראש אויף דער הויפט־קוואַרטיר פון די קאמוניסטען און האט פארבאפט א סך וויכטיגע קאמוניסטישע ליטעראטור. אין דער זעלבער צייט זענען אבער קיינע ארעסטען ניט געמאכט געוואָרען.

פילסודסקי ספראוועט זיך מיט זיינע געגנער אויף א שטילען אופן

וואַרשע, אקט. 29.

מיט דער דערנעהענטערונג פון די וואהלען אין פוילען האט די רעגירונג אנגענומען א נייע טאקטיק ווי אזוי צו ספראוועען זיך מיט איהרע געגנער. נאך ערב די וואהלען האט די אפאזיציע שוין פארלוירען א היבשע צאהל פון איהרע פלעצער אין סעים, דורך דעם וואס אין דעם נאמיניראציאנס־ליסט האט די רעגירונג אויסגעמעקט אדער צוריקגעוויזען אלע נעמען פון די שטארקע געגנערישע קאנדידאטען פאר וועמען עס איז געווען א געפאהר אז זיי וועלען געווינען. אזוי אלס וועלען די רעגירונגס־קאנדידאטען באקומען די דאזיגע אלע פלעצער בלויז דורך נאמיגאלע וואהלען.

דער סאציאליסטישער סיים מאר־שאל, איגנאץ דאשינסקי, איז געווען אייגער אין דער רעגירונג הארט צוקעגען דער טאקטיק פון דער רעגירונג.

ווייצע־קענינ אין אינדיע געדראעט צו טויטען

באמבעי, אקט. 29.

די גאנצע בריטישע פאליציי אין אינדיע זוכט איצט אונטער דעם מיקור פון וואנען עס זענען פארשפרייט געוואָרען ליפלעטס, אויפפאדערענדיג צו דערמארדען דעם ווייצע־קענינ לארד אינדווין, און צו אנהויבען א קאמף פון טעראר געגען ענגלאנד.

דער פרעזידענט פונ׳ם נאציאנאליסטישען קאנגרעס, דזשאוואהארלאל נעהרו, איז היינט פאר׳משפט געוואָרען אויף 2 יאר שווערע תפיסה און 700 רופי׳ס מזומן, דערפאר וואס ער האט אויפגעהעצט די מאסען געגען דער ענגלישער הערשאפט אין אינדיע.

קאמפיין נעגען אידישע אימיגראציע קיין מעקסיקא

מעקסיקא־סיטי, אקט. 29.

דא איז איצט אנגעהויבען געוואָרען א קאמפיין צו פארבאטען דאס אריינשטראמען פון אידישער איינוואנדערונג. הויפטזעכליך איז דער קאמפיין געציעלט געגען דער פוילישער אידישער איינוואנדערונג. דער דאזיגער פרישער קאמפיין איז א רעזולטאט פון דעם לעצטען פארבאט געגען אידישער איינוואנדערונג אין פאלעסטינע.

די בריטיש־פארשפרייטע אוועגס־צייטונג „על אינווערסאל גראפיקא״ שרייט בענדיג איבער דער דאזיגער פראגע כאראקטעריזירט די אידישע איינוואנדערונג פון פוילען אלס א „אידישע אינוואזיע״ אין מעקסיקא.

אידען אין יונאסלאוויע פראטעסטירען אויך

בעלגראד, אקט. 29, (איטא).

דער בריטישער סטייטמענט אין באצוג צו פאלעסטינע האט פארורזאכט א שרעקליכע אויפרייסלונג צווישען די יור־גאסלאווישע אידען, און די פאראייניגטע אידישע ארגאניזאציעס האבען אפגעלירט פאר דער עפענטליכער סימפאטיע צו אונטערשטיצען דעם ענטפער פון די פאלעסטינער ארבייטער בנוגע דעם סטייטמענט.

הכנות ווערען איצט געמאכט צו פארוואנדלען די פייערונג פון דער באלפור דעקלאראציע דעם 2־טען נאוועמבער, אין א מעכטיגער פראטעסט־פארזאמלונג גענען דער בריטישער פאליסי. עס ווערט דערוואַרט, אז די פריינטליכע שטעלונג צום ציוניזם פון דעם יוגאסלאווישען אויסערן מיניסטער מארינקאוויטש, וועט גע־פינען איהר אויסדרוק בײ דער נאציאנאלער ליעגיסעסיע.

אידען אין אויסטריע פאר־ווארפען אויף רעגירונג פאר איר פאלעסטינע פאליסי

וויען, אקט. 29, (איטא).

אין דער פרעסע פון דער סאציאל־דעמאקראטישער פארטיי ווערט אויפגעוואָרפען אויף א פעטיציע צו דער בריטישער רעגירונג, דער טעקסט פון דער פעטיציע וועט זיין אין העבריאיש, אידיש, פוילישן און ענגליש.

די וואַרשעווער מוניציפאליטעט האט באשלאסען צו א נאמען געבען די באַרחמטע דזשיקא נאם אויפ׳ן נאמען פון דר. זאמענהאף.

איטאנ׳ס קאלעדזש סט. סטאה ווערט היינט דערעפענט

היינט פריה ווערט דערעפענט די פראכטפולע נייע סטאה פון דער ט. איטאן קאמפאניע, אויף קאלעדזש סטריט. די דערעפענונגס־צערעמאניעס וועלען דורכגעפיהרט ווערען פון דזשאהן דייוויד אימאן, דער צווייטער זוהן פון סער דזשאהן און לייזרי איטאן.

די געבייודע איז א וואונדער־ווערק פון ארכיטעקטור און מאסיוויקייט. עס איז איינע פון די פראכטפולסטע געבייודעס נים נאר ביי אונז אין שטאדט, נאר אין דער גאנצער בריטישער אימפעריע.

אמעריקאנער אפיעל צו אמעריקאנער אידענטום צו העלפען מזרח־אייראפעישע אידען

אדרעסירט דערעפענונג פון קאמפיין פון בריטישער „אויעט״־אפטיילונג. — בערנארד שאו זאגט אז איינשטיין איז איינער פון די גרעסטע זיבען מענשען וואס האבען וועלט געלעבט אויף דער וועלט. — הערבערט סעמועל דרוק אויך אויס פראטעסט געגען דער ארבייטער רעגירונג פאר איהר שטעלונג צו פאלעסטינע.

לאנדאן, אקט. 29.

צוויי פון די גרעסטע וועלט־גאונים וועלכע לעבען אין דער היינטיגער צייט האבען זיך געכטען דא צוזאמענגעטראָפען ביים באנקעט פון דער בריטישער אפטיילונג פון „ארט־אזע״ צו דער דערעפענונג פונ׳ם דרייזיג צו העלפען די לייד דענדע מזרח־אייראפעאישע אידען.

טויזענטער נעסט זענען אנוועזענד געווען אינ׳ם גרויסען האטעל סעווא, צווישען וועלכע עס זענען געווען די גרעסטע אן אנגעזעהענסטע אידישע און כריסטליכע פערזענליכקייטען פון עניגלאנד. אינ׳ם סאמע אויבענאן איז געזעסען פראפעסאר איינשטיין, באלד נאך איהם איז געזעסען בערנארד שאו, און הארט לעבען זיי איז געזעסען ה. דזש. וועלס; דר. דזש. ה. הערץ, דער הויפט־ראבינער פון ענגלאנד; בישאפ ע. ז. באַרנעס פון בירמינגהאם; סי. פ. סקאט, דער רעדאקטאר פון דער „מאנטשעסטער גארדיען״; סער הערבערט סעמועל; סער בריינק דייסאן און לארד ראטשילד, וועלכער איז געווען דער פארזיצער פונ׳ם אוועגס.

אין די הענט פון דער נערעבטיגקייט געפינען זיך איצט צוויי באנדיטען וועלכע האבען געכטען אוועגס געמאכט א פארזוך, צוזאמען מיט א דריטען, צו באַרויבען א אידיש הויז אויף גריס סטריט. די רויבער זענען געקומען מיט געוועהר און אנדערע איינבעדעוטונגס כלי־זיין צו דורכפיהרען זייער רויבערי, אבער פונקט דאמאלס ווען זיי האבען זיך שוין געפונען אין דער „לעק״ און געווען גריים צו אנהויבען זייער ארבייט, איז אנגעקומען א דעטעקטיוו און האט זיי געוואָרט ארעסטירען.

עס איז נעקומען צו א געשלעג צוויי־שען דעם דעטעקטיוו און די באנדיטען, בעת ווען עס איז איינעם פון דער „גענג״ א פאליאס געלונגען צו אנטלויפען. אייגער פון די צוויי אנדערע ווארן זענען געבאפט געווארען, אן איטאליענער, האט ארויסגעכאפט א רעוואלווער און האט אויסגעשאסען אויפ׳ן פאליסמאן פארוואונדענדיג איהם. טראץ דעם אבער וואס דער דעטעקטיוו האט שטארק געבלוטיגט, האט ער אבער די באנדיטען ניט אפגעלאזען, און האט אנגעהויבען רודפען נאך הילף.

דאס האט דערהערט מר׳ לואיס גרינשפאן, וועלכער וואוינט אינ׳ם דערביי־איגען הויז, אויף 223 גריים סטריט, און ער איז ארויסגעלאפען אין לעין. דערזעהענדיג דעם פאליסמאן א פארבלוטיגטען האט ער שנעל אנגעבאפט דעם אי־טאליענישען באנדיט ביי די הענט און האט איהם פעסט צוגעהאלטען. דער באנדיט האט איהם געדראהעט צו דער־שיסען, אבער ער האט איהם ניט אפגעלאזען. דערווייל איז אנגעקומען די פאליציי און האט ארעסטירט די באנדיטען און אפגעפיהרט דעם פארוואונדעטען דעטעקטיוו אין האספיטאל.

מר. גרינשפאן איז פון די פאליס׳לייט שטארק געלויבט געווארען פאר זיין העלדישער טאט.

לואיס גרינשפאן העלפט כאפען באנ־דיטען וואס האבען געוואלט באַרויבען אידיש הויז

מאָרגענטאו

אונזער נייער ראמאן

דעם נענגסטער׳ס געליבטע

זונטאג אין „זשורנאל״

פארפעהלט איהם ניט צו לעזען.

פילאדעלפיע

אונזער אפיס איז אין 542 דאנדעס וועסט